

YOSHLAR TARBIYASIDAGI IJTIMOIIY OMILLAR

Axmedov Ilxamjon Tuxtabayevich

Annotatsiya: *Yoshlarning tarbiyasida ko‘plab omillar ishtirok etadi. Ularning har biri yoshlarning shaxs sifatida to‘laqonli shakllanishida, jamiyatga moslashishida muhim ahamiyatga ega. Tarbiyaviy jarayonni samarali tashkil etish uchun bu omillarni hisobga olish zarur.*

Kalit so‘zlar: *tarbiya, shaxs, jarayon, shakllanish, madaniyat, jamiyat, ta’sir, xulq-atvor, qadriyat.*

Yoshlar tarbiyasi — bu shaxsning ijtimoiy, ma’naviy, axloqiy va madaniy jihatdan shakllanish jarayoni. Ushbu jarayonda turli ijtimoiy omillar muhim rol o‘ynaydi, chunki yoshlar o‘zlarini atrofda jamiyat bilan bog‘lashadi va undan ta’sirlanadi.

2. Ijtimoiy omillar nima?

Ijtimoiy omillar — bu jamiyatda mavjud bo‘lgan, yoshlarning xulq-atvori, dunyoqarashi, qadriyatlari va tarbiyasiga ta’sir qiluvchi turli omillar, guruhlar va institutlar.

Yoshlar tarbiyasidagi asosiy ijtimoiy omillar

Oila

- Oila — yoshlar tarbiyasidagi eng asosiy ijtimoiy muhit.
- Ota-ona tarbiyasi, oilaviy qadriyatlar, o‘zaro munosabatlar yoshlarning xulq-atvori va shaxsiyati shakllanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

- Oila orqali yoshlar jamiyatning asosiy normalari va qoidalarini o‘rganadilar.

Maktab

- Maktab — rasmiy ta’lim muassasasi sifatida bilim berish bilan birga, tarbiyaviy funksiyani ham bajaradi.

- Maktabda o‘quvchilar ijtimoiy ko‘nikmalarni, intizomni, mehnatsevarlikni o‘rganadilar.

- O‘qituvchilar va sinfdoshlar ta’siri yoshlarning ijtimoiy rivojlanishiga katta ta’sir ko‘rsatadi.

Do‘stlar va tengdoshlar guruhi

- Yoshlarning ijtimoiy muhitda o‘zini ifoda etishida tengdoshlar guruhi muhim ahamiyatga ega.

- Do‘stlar orqali yoshlar o‘z qiziqishlari, qadriyatlari va xulq-atvorini shakllantiradilar.

- Tengdoshlar ta’siri ijobiy yoki salbiy bo‘lishi mumkin; shuning uchun ular tarbiyaviy jarayonda e’tiborga olinishi kerak.

Madaniyat va ommaviy axborot vositalari

- Televizor, internet, kino, kitoblar va boshqa ommaviy axborot vositalari yoshlarning dunyoqarashi va qadriyatlariga ta’sir qiladi.

- Zamonaviy axborot texnologiyalari yoshlarning bilim olish va ma'naviy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi.

- Shu bilan birga, noto‘g‘ri axborot yoki zararli kontent yoshlar tarbiyasiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin.

Jamiyat va madaniy muhit

- Jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy holati, madaniy an’analari va qadriyatlari yoshlarning tarbiyasida muhim o‘rin tutadi.

- Ijtimoiy adolat, qonunlar va me’yorlar yoshlarning xulq-atvori va jamiyatdagi o‘rni uchun asos bo‘ladi.

4. Ijtimoiy omillarning yoshlar tarbiyasidagi roli

- Ijtimoiy omillar yoshlarning shaxs sifatida rivojlanishiga ta’sir qiladi.

- Ular yoshlarning qiziqishlari, maqsadlari, axloqiy qadriyatlari va ijtimoiy faolligini shakllantiradi.

- Ijtimoiy muhit yoshlarning jamiyatga moslashishi va o‘zini to‘liq amalga oshirishiga yordam beradi.

XULOSA

Yoshlar tarbiyasida ijtimoiy omillar juda muhim ahamiyatga ega. Oila, maktab, do‘stlar guruhi, madaniyat va jamiyatning o‘zi yoshlarning shaxs sifatida shakllanishida o‘ziga xos ta’sir ko‘rsatadi. Shu sababdan tarbiyaviy ishlar ushbu omillarni hisobga olgan holda olib borilishi lozim.